

LEGEA

ACCELERĂRII JUDECĂȚILOR

din 11 Iulie 1929

Insoțită de Expunerea de Motive
a D-ului Ministru GR. IUNIAN.
Avizul Consiliului Legislativ și
Raportul dela Cameră și Senat

BUCUREȘTI

EDITURA „CURIERUL JUDICIAR“ S. A., Sîrada Artei, No. 5

1929

Prețul Lei 40. —

(No. 28)

LEGEA ACCELERĂRII JUDECĂȚILOR

din 11 Iulie 1929

Insoțită de Expunerea de Motive
a D-lui Ministru GR. IUNIAN.
Avizul Consiliului Legislativ și
Raportul dela Cameră și Senat

DIBL. UNIV. CLUJ

0490 x 13. II. 1930

EXEMPLAR LEGAL

BUCUREȘTI

EDITURA „CURIERUL JUDICIAR” S. A., Strada Artei, No. 5

1929

LEGE*)

Pentru modificarea legii din 19 Mai 1925, privitoare la unificarea unor dispozițiuni de procedură civilă și comercială, pentru înlesnirea și accelerarea judecăților, înaintea tribunalelor și Curților de apel, precum și pentru unificarea competenței judecătoriilor

ART. UNIC. — *Dispozițiunile legii din 19 Mai 1925 privitoare la unificarea unor dispozițiuni de procedură civilă și comercială pentru înlesnirea și accelerarea judecăților se înlocuiesc prin următoarele :*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CAPITOLUL I

Cuprinsul cererii de chemare în judecată

ART. 1. — Cererea de chemare în judecată va cuprinde:

a) numele, pronumele, domiciliul sau reședința atât ale reclamantului cât și ale pârâtului;

b) calitatea juridică în care figurează părțile în proces, atunci când nu figurează în numele lor propriu;

c) obiectul cererii și valoarea lui, după aprecierea reclamantului, atunci când este susceptibil de evaluare.

Pentru imobile se va arăta strada și numărul, iar în lipsă, vecinătățile, comuna și județul în care se află imobilul sau indicațiunea lui după registrele funciare

*) Votată de Cameră la 27 Iunie 1929 și de Senat la 4 Iulie 1929, promulgată și publicată în Monitorul Oficial No. 150 din 11 Iulie 1929.

cu numerele topografice și eventual cu schița de plan, acolo unde există astfel de registre;

d) indicarea motivelor de fapt și de drept pe cari se întemeiază cererea;

e) indicațiunea probelor pe cari se sprijină fiecare capăt de cerere.

Când proba consistă în acte, se vor alătură la cerere atâtea copii-certificate de reclamant pentru conformitate cu originalul, câte părți sunt, în plus câte o copie de pe fiecare act pentru tribunal.

Se va putea depune dintr'un act numai partea referitoare la proces, rămânând ca tribunalul să ordone, în caz de necesitate, înfățișarea actului în întregime.

Dacă actele sunt scrise în limbă străină sau cu litere vechi, se vor depune traduse sau scrise cu litere latine certificate pentru conformitate, de parte.

Când reclamantul voeste a-și dovedi acțiunea sau vre unul din capetele cererei sale, prin interogatorul pârâtului, va cere în acest scop înfățișarea în persoană a acestuia.

ART. 2. — Cererea de chemare în judecată se va face în atâtea exemplare câți pârâți sunt, mai mult un exemplar pentru tribunal, semnat de reclamant sau de mandatar. În acest din urmă caz se va depune la dosar o copie de pe mandat.

Când cererea se face printr'un reprezentant legal, se va depune în copie certificată actul doveditor al calității de reprezentant legal.

În ce privește persoanele juridice, această cerință se va socoti îndeplinită prin indicarea *Monitorului Oficial* în care este publicată împuternicirea reprezentanților lor.

Dacă mai mulți pârâți au un singur reprezentant sau procurator comun, sau dacă pârâtul are mai multe calități juridice, se va comunica o singură copie de pe acțiune și de pe acte, potrivit art. 6.

ART. 3. — În cazul când partea prezentă în instanță declară pe un avocat ca mandatar al său, această

declarație va fi trecută în procesul verbal al ședinței și va ține loc de procură pentru tot cursul procesului.

Data certificării făcută de un avocat conform art. 36 din legea de organizarea și unificarea corpului de avocați, pe orice fel de procură pentru reprezentarea în justiție, constituie o dată certă.

Advocatul care a reprezentat pe o parte, fie în baza unei procuri, fie în virtutea declarației verbale, prevăzute în alin. 1 al acestui articol, va putea îndeplini orice act procedural, precum și a exercita orice cale de atac în numele acelei părți.

Acelaș drept îl are și avocatul care a asistat pe o parte la judecarea fondului procesului, dar în acest caz toate actele procedurale se vor îndeplini numai față de partea însăș.

CAPITOLUL II

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Întâmpinarea

ART. 4. — Președintele îndată ce primește cererea de chemare în judecată și constată plata taxelor de timbru și impozitul proporțional prevăzut de lege, va fixa un termen de înfățișare conform dispozițiilor de mai jos și va cita părțile înaintea tribunalului, în ședință publică.

Va ordona în acelaș timp să se comunice pârîtului, odată cu citația, un exemplar de pe acțiune, împreună cu copii de pe acte cu invitația scrisă de a depune la dosar o întâmpinare care se va face în atâtea exemplare și cu atâtea rânduri de copii de pe acte câți reclamanți sunt, mai mult un exemplar semnat de pârît sau de mandatar și un rând de copii de pe acte pentru tribunal.

Președintele va invita pârîtul să depună întâmpinarea cu cel puțin 10 zile înainte de termenul fixat pentru judecată, afară de afacerile urgente când acest termen se poate reduce până la trei zile.

Termenul se va fixa astfel ca dela data primirii citației, pârîtul să aibă cel puțin 30 zile pentru depunerea întâmpinării sau, în afacerile urgente, cel puțin cinci zile.

Dacă pârîtul locuște în străinătate, președintele va fixa un termen mai îndelungat, după cazuri.

ART. 5. — Odată cu fixarea termenului de judecată, președintele va putea stabili și ora destinată pentru judecarea procesului.

ART. 6. — Dacă mai mulți reclamânți au un singur reprezentant sau procurator comun, sau figurează în mai multe calități juridice, se va depune la dosar pentru ei o singură întâmpinare și un singur rând de copii de pe acte.

ART. 7. — Întâmpinarea pârîtului va cuprinde:

a) Toate excepțiile procedurale ce opune acțiunii reclamantului;

b) Răspunsul său la toate punctele de fapt și de drept ale acțiunii;

c) Toate mijloacele și probele cu cari se apără în contra fiecărui capăt din cererea reclamantului.

ART. 8. — Când sunt mai mulți pârîți, ei pot răspunde, fie separat prin câte o întâmpinare, sau colectiv cu toții sau o parte din ei, printr'o întâmpinare comună.

Întâmpinarea unuia sau unora dintre pârîți profită și celorlalți în măsura interesului comun.

ART. 9. — Cererea reconvențională, chemarea în garanție, sau orice altă cerere care are de scop introducerea unui terțiu în proces, trebuie să întrunească cerințele art. 1 și 2.

Ele se vor depune la dosar odată cu întâmpinarea.

CAPITOLUL III

Infățișări și debateri

ART. 10. — La prima zi de infățișare, reclamantul va putea cere termen pentru completarea sau modificarea cererii sale de chemare în judecată, pentru a

face întâmpinare scrisă la cererea reconvențională a pârîtului, precum și a propune noi dovezi cu privire la acțiunea sa sau la cererea reconvențională.

Acțiunea care nu cuprinde numele și pronumele reclamantului și ale pârîtului, precum și obiectul ei, va fi declarată nulă, fără a se mai putea da un termen spre complectare.

ART. 11. — Pârîtul poate cere de asemenea în această primă ședință un termen pentru formularea și depunerea întâmpinării, a cererii reconvenționale, a cererii de chemare în garanție sau de introducerea unui terțiu în proces, precum și a depune noi dovezi cu privire la acțiunea reclamantului sau la aceste cereri.

ART. 12. — Cererea reconvențională, chemarea în garanție și introducerea unui terțiu în proces, cari nu se vor fi făcut înăuntrul termenului arătat în art. 9 și 11, se vor judeca separat, afară de cazul când amândouă părțile consimt a se judecă împreună.

ART. 13. — Tribunalul va acorda reclamantului sau pârîtului amânarea cerută, fixând un termen după normele arătate în art. 4, astfel ca părțile să poată îndeplini formalitățile prevăzute în acel articol.

În acelaș timp, tribunalul va condamna pe partea din fapta căruia s'a produs amânarea, să plătească celelalte părți despăgubiri conform art. 49.

ART. 14. — Excepțiile procedurale cari nu vor fi fost propuse prin întâmpinare, sau la termenul acordat conform art. precedente, nu vor mai putea fi ridicate în cursul procesului, afară de cele de ordine publică.

Probele cari nu vor fi fost cerute în condițiunile art. 10 și 11, nu vor mai putea fi invocate în cursul instanței, afară de cazurile:

- a) Când proba cerută este jurământul;
- b) Când necesitatea probei ar reieși din desbateri și partea nu o putea prevedea.
- c) Când administrarea probei nu provoacă amânarea procesului.

În cazul prevăzut de aliniatul *b*) partea adversă are drept la contraprobă numai asupra aceluși punct și cu condiție să o invoace în aceeași ședință.

ART. 15. — Când instanța a admis unei părți o probă cu acte, în conformitate cu art. 14, partea este obligată a depune la dosar, înăuntrul termenului fixat, copie de pe actele invocate, certificate de ea pentru conformitate.

ART. 16. — Partea care a depus la dosar un act scris, în copie certificată, este datoare a avea asupra sa la ședință originalul actului sau a-l depune mai înainte în păstrarea grefei.

Dacă partea adversă nu poate face confruntarea copei cu originalul prezentat în ședință, judecătorii vor putea acorda un termen scurt în acest scop, obligând pe cel care a produs actul, să-l depună în original în păstrarea grefei.

ART. 17. — Când se contestă exactitatea traducerii în limba română sau a transcrierii cu litere latine făcută de parte, conform art. 1, judecătorii apreciind, vor putea ordona traducerea sau transcrierea actului de către un traducător autorizat, după dispozițiunile regulamentului din 18 Octombrie 1925.

ART. 18. — Când s'a admis o cercetare locală, expertiză sau probă cu martori, partea propunătoare este obligată ca în termen de 5 zile dela admitere să prezinte lista martorilor, arătând numele și adresa lor și să depună taxa citațiilor, cum și suma fixată de instanță pentru cheltuelile de cercetare, transportul sau despăgubirea martorilor, sau onorariul expertului.

Când s'au admis părților probe potrivit dispozițiilor art. 14 litera *b*, termenul de mai sus poate fi prelungit de judecătorii până la 10 zile.

Neprezentarea listei de martori în termen, atrage pentru partea care i-a propus, decăderea de a se mai servi de această probă în cursul instanței. În cazul neîndeplinirii celorlalte îndatoriri mai sus arătate, instanța va putea acorda un singur termen, apreciind asupra motivelor invocate pentru justificarea unei ase-

menea cereri și partea care a obținut amânarea va fi obligată și la despăgubiri, conform art. 49.

Când proba cerută este expertiza, partea adversă va putea cere contra-expertiză cel mai târziu la primul termen după depunerea raportului.

ART. 19. — Expertul numit este dator, sub sancțiunea prevăzută de lege, să-și depună raportul cu cel puțin 10 zile înainte de termenul fixat pentru judecată. În materii urgente, termenul poate fi micșorat de tribunal.

El va fi dator să se înfățișeze spre a da explicațiuni ori de câte ori i se va cere de către tribunal, având însă dreptul de a cere despăgubiri pentru această înfățișare. Instanța se va pronunța asupra acestei cereri a expertului printr'o încheiere definitivă și executorie, conform art. 49.

Jumătate din onorariul fixat expertului i se va elibera după prestarea jurământului, iar jumătate după depunerea raportului de expertiză.

ART. 20. — Partea, împotriva căreia s'a pronunțat decăderea din dreptul de a administra o probă, va putea totuși să se apere, discutând în fapt și în drept temeinicia susținerilor și probelor părții adverse.

ART. 21. — Când partea dovedește că adversarul ei deține un act probatoriu referitor la proces, tribunalul poate ordona înfățișarea actului.

Cererea de înfățișare nu poate fi respinsă dacă actul este comun părților în proces, dacă însuși adversarul s'a referit în proces la acest act, sau dacă după lege el este obligat să producă sau să înfățișeze actul.

ART. 22. — Instanța poate respinge cererea de înfățișare a actului în întregime sau în parte, în cazurile :

- a) Când conținutul actului se referă la chestiuni strict personale;
- b) Când înfățișarea actului ar violă datoria de a păstra secretul;
- c) Când înfățișarea ar atrage urmărare penală îm-

potriiva unei părți sau a unui terțiu, sau l-ar expune o-probiului public;

d) Când probează că motive tot atât de însemnate justifică refuzul de a înfățișa actul.

ART. 23. — Dacă partea refuză a răspunde la interogator sau a prestă jurământul ce i s'ar deferi în dovedirea deținerii sau existenței actului; dacă reiese din probele administrate că a ascuns actul sau l-a distrus, sau dacă după ce se va fi dovedit deținerea actului conform art. 21, nu se conformează dispoziției luată de tribunal de a înfățișa acel act, instanța va putea considera ca dovedite afirmațiile făcute de partea care a cerut înfățișarea cu privire la conținutul acelui act.

ART. 24. — Dacă actul se găsește în păstrarea unei autorități publice, instanța va lua măsuri, după cerere sau din oficiu, pentru aducerea actului, putând pronunța în contra șefului autorității, în caz de refuz nejustificat, daune cominatorii.

ART. 25. — În fățișarea și aducerea actului se face pe cheltuiala părții care a cerut această probă. În acest caz, instanța fixează suma de plată printr'o încheiere definitivă și executorie, conform art. 49.

ART. 26. — Judecătorii sunt în drept să pună întrebări părților sub formă de interogator spre a explica punctele nelămurite ale procesului.

Vor putea pune, din oficiu, în desbaterea părților, orice chestiuni cari duc la soluționarea procesului, și ordonă, în marginile dispozițiilor legale pentru dovezi, toate măsurile cari pot lămuri judecata.

ART. 27. — Tribunalul, când va crede de cuviință, poate delega un judecător pentru administrarea probelor admise.

ART. 28. — Dacă nici una din părți nu se prezintă la judecarea procesului, el se suspendă.

ART. 29. — Dacă la orice termen fixat pentru judecată se prezintă numai una din părți, tribunalul, după ce va examina toate lucrările din dosar, și va asculta concluziile orale ale părții prezente se va pronunța, putând admite excepțiile, probele sau cererile, relative chiar la fond ale părții absente, dacă le va găsi întemeiate.

CAPITOLUL IV

Participarea terților la proces

ART. 30. — Chemarea în garanție, indicarea autorului și intervenția, vor trebui să îndeplinească cerințele arătate la art. 1 și 2, sub sancțiunea prevăzută de art. 10, ultimul aliniat.

Chemarea în garanție și indicarea autorului, trebuie să fie intentate în condițiile prevăzute de art. 9 și 12 din această lege.

Intervenția principală nu poate fi făcută decât în cursul primei instanțe.

Intervenția accesorie poate fi făcută în tot cursul procesului, intervenientul trebuie să ia procesul în starea în care se găsește în momentul intervenției.

Discuțiunea admisibilității în principiu a acestor cereri se va face în ședința în care au fost introduse și în caz de admitere, se vor îndeplini dispozițiunile art. 4.

ART. 31. — Dacă s'a admis ca cererea de chemare în garanție să fie judecată odată cu acțiunea principală, cererea se va comunica chematului în garanție și acesta va depune întâmpinarea după normele prevăzute de art. 4.

CAPITOLUL V

Despre apel

ART. 32. — Termenul de apel în materie contencioasă, civilă și comercială este de 15 zile, chiar și în cazul când prin legi sau dispozițiuni speciale se prevede alt termen.

El curge dela data comunicării hotărîrii supuse apelului, afară de cazul când prin legi sau dispozițiuni speciale, se prevede că se va socoti dela pronunțarea hotărîrii.

Imediat după expirarea termenului de apel, grefa tribunalului va cere, din oficiu, primului grefier al Curții de apel, să i se comunice dacă s'a înregistrat la Curte vreun apel în termenul prevăzut de lege.

Grefa Curții va comunica imediat acest răspuns.

Funcționarul din a cărui neglijență nu s'au îndeplinit aceste formalități, va suferi condamnarea prevăzută la art. 57 din prezenta lege.

Constatarea că sentința a rămas definitivă prin neapelare, se va face pe baza certificării de mai sus sau pe baza certificatului prezentat de parte.

ART. 35. — Cererea de apel va cuprinde:

a) Numele, pronumele, domiciliul sau reședința, atât ale apelantului, cât și ale intimatului;

b) Arătarea hotărîrii care se apelează;

c) Motivele de fapt și de drept pe cari se întemeiază apelul;

d) Mijloacele și probele pe cari le invoacă în susținerea apelului.

CU Cluj / Central University Library Cluj

Când proba consistă în acte nearătate la prima instanță, apelantul se va conforma dispozițiilor din art. 1.

ART. 34. — Cererea de apel se face în atâtea exemplare câți intimați sunt, mai mult un exemplar, semnat de apelant, pentru Curte. Apelul se depune sub luare de dovadă, sau la registratura tribunalului care a pronunțat sentința, sau direct la Curtea de apel respectivă. În cazul când se depune la tribunal, președintele îl va trimite de îndată, împreună cu dosarul cauzei, președintelui Curții de Apel.

ART. 35. — Președintele Curții de apel, îndată ce primește apelul, va fixa termen de înfățișare conform dispozițiilor art. 4, și va ordona citarea părților înaintea Curții.

În acelaș timp va dispune să se comunice intimatului odată cu citația, un exemplar de pe cererea de apel, împreună cu copiile de pe actele alăturate apelului și cari nu vor fi fost înfățișate la tribunal, cu invitația scrisă de a depune la dosar întâmpinarea sa după normele prevăzute în art. 4.

Dacă mai mulți intimati au un singur reprezentant sau procurator comun, se va comunica acestuia o singură copie de pe apel și de pe acte.

ART. 36. — Când împotriva aceleiași hotărâri s'au introdus mai multe apeluri, repartizate la secțiuni diferite, pe baza dovezii produse de cei interesați, președintele secțiunii sesizate ulterior va dispune trimiterea apelului la secțiunea anterior sesizată.

ART. 37. — Apelantul care nu a îndeplinit cerințele art. 33 va putea să completeze sau să modifice apelul său cel mai târziu la prima zi de înfățișare.

În acest caz intimatul va fi în drept să ceară comunicarea și să i se acorde un termen înlăuntrul căruia să depună la dosar întâmpinarea sa scrisă, spre a invoca excepțiile, mijloacele și probele sale în apărare.

Curtea va aplica în acest caz față de apelant dispozițiunile art. 49, afară de cazul când apelantul justifică că eră silit să facă apelul mai înainte de comunicarea sentinței apelate.

ART. 38. — Părțile nu se vor putea servi înaintea Curții de apel de alte motive, mijloace sau probe, de cât de acelea invocate la prima instanță sau arătate în apel și întâmpinare, afară de cazul prevăzut de art. 14.

ART. 39. — Dispozițiile art. 5—8 și art. 15—29 se aplică în mod corespunzător și în instanța de apel.

ART. 40. — Intimatul este în drept, chiar după expirarea termenului în care putea declara apel, să adere la apelul principal făcut de partea adversă printr'un apel propriu, care să tindă la reformarea sentinței tribunalului.

Aderarea la apel se va face prin întâmpinare sau la prima înfățișare înaintea Curții, cu formele prevăzute pentru apel în articolele de mai sus.

ART. 41. — Dacă apelantul principal își retrage apelul cel mai târziu la prima zi de înfățișare sau dacă apelul său este respins ca tardiv ori inadmisibil, aderarea la apel este respinsă.

Această dispoziție nu se aplică dacă aderarea s'a făcut înlăuntrul termenului de apel.

Suspendarea execuției provizorii

ART. 42. — Cererea pentru suspendarea execuției provizorie ordonată de prima instanță se va putea face fie odată cu apelul, fie separat în tot cursul instanței de apel.

Cererea se va putea depune fie la Tribunal, fie la Curte, și se va alătura în copie legalizată dispozitivu! hotărârii.

Cererea de suspendare se va judeca de Curte, care va cere de urgență dosarul tribunalului.

Suspendarea va putea fi acordată provizoriu prin ordonanță prezidențială, potrivit art. 66 bis din procedura civilă, chiar înainte de sosirea dosarului.

ART. 43. — Partea care a cerut și nu a obținut executarea provizorie înaintea primei instanțe, o va putea cere în apel, conformându-se dispozițiilor de mai sus.

CAPITOLUL VI

Dispozițiuni comune

ART. 44. — Sentințele tribunalului, date în primă instanță și deciziunile Curții, se pronunță fără drept de opoziție.

ART. 45. — Apelul nominal la începutul ședinței se suprimă pentru Curțile de apel și tribunale.

Părțile pot cere instanței, la începutul ședinței, amânarea proceselor cari nu sunt în stare de a fi judecate și când aceste cereri nu dau loc la discuțiuni. Această amânare se poate face și de un singur judecător.

ART. 46. — Prezența părții în instanță, în persoană sau prin mandatar, acoperă orice vițiu al proce-

durii cu privire la cunoașterea termenului de înfățișare, dacă însă a fost respectat termenul acordat de lege pentru citare.

ART. 47. — Schimbarea domiciliului uneia din părți în cursul procesului trebuie să fie notificată instanței prin petiție la dosar, iar părții adverse printr'o scrisoare recomandată a cărei recipisă de predare la poștă se va depune la dosar.

ART. 48. — Partea care a fost prezentă la o înfățișare, în persoană sau prin procurator, investit sau nu cu dreptul de a cunoaște termenul, nu va mai fi citată în tot cursul instanței, fiind presupusă că cunoaște termenele ulterioare chiar dacă ar absentă.

Accastă regulă nu se aplică: a) în caz de redeschiderea procesului după ce a fost suspendat sau amânat fără termen; b) în cazul fixării unui termen pentru chemare la interogator sau prestare de jurământ.

ART. 49. — Partea care în orice mod a ocazionat amânarea procesului, va fi obligată la cererea părții adverse, să-i plătească o despăgubire în raport cu dauna cauzată prin amânare.

Instanța se pronunță, după ce ascultă pe părți, printr'o încheiere definitivă și executorie, care se aduce la îndeplinire conform regulilor procedurale privitoare la urmărirea silită.

Această despăgubie nu se restituie în nici un caz, chiar dacă partea care a obținut-o pierde procesul.

Dacă încheierea n'a fost executată în timpul procesului, partea interesată va putea cere ca despăgubirea să fie ținută în seamă în calculul condamnățiunilor la pronunțarea hotărârii.

ART. 50. — Judecătorii nu pot reduce cheltuelile de timbru, taxe, onorar de expert, indemnizația martorilor, precum și orice alte cheltueli pe cari partea care a dobândit câștig de cauză le va dovedi ca făcute.

Deasemenea nu pot reduce onorariile advocaților sub cele prevăzute în tablourile onorariilor minimale întocmite de uniunea advocaților, aprobate de Ministerul Justiției și publicate în *Monitorul Oficial*. Instan-

ța va putea însă aprecia dacă pentru serviciile prestate, se cuvine un onorariu mai mare.

ART. 51. — Toate termenele prevăzute în legea de față se consideră pe zile libere, adică nu se socotește nici ziua când s'a început, nici ziua când se sfârșește termenul.

ART. 52. — Procentele legale se vor calcula după scontul Băncii Naționale, mărit cu 4% în materie civilă și 6% în materie comercială.

ART. 53. — Contra martorului sau expertului, care lipsește la prima citare, instanța va emite, la cererea părții interesate, mandat de aducere.

Contra expertului care a primit însărcinarea, dar n'a depus raportul în termen, povocând o amânare, instanța va putea pronunța condamnarea la plata despăgubirilor prevăzute de art. 49. Condamnarea se va face conform procedurii prevăzută în art. 56.

Dacă după emiterea a trei mandate de aducere, martorul nu se prezintă, instanța, apreciind împrejurările, va putea procedea la judecată.

ART. 54. — Înmânarea acțiunii, apelului, întâmpinării, citațiilor și oricăror acte de procedură, precum și comunicarea hotărârilor se va face din oficiu, fără de plata vreunei taxe speciale.

Diferitele taxe prevăzute de regulamentul de administrație publică pentru serviciul portăreilor și pentru taxele actelor de procedură și de executare din 20 Decembrie 1925, modificat la 25 Iulie și 15 Decembrie 1926, pentru înmânarea citațiilor, a acțiunii, a apelului, recursului, precum și a oricăror alte acte supuse comunicării, se desființează pe ziua punerii în aplicare a acestei legi cu distincțiunile de mai jos.

Pe aceeași dată se mărește impozitul proporțional de 0,60% prevăzut de art. 5, § 1 din legea timbrului la 0,80%.

În acțiunile la cari nu se percepe timbrul proporțional, se va percepe drept taxe o sumă reprezentând de atâtea ori taxa de timbru prevăzută în art. 5, § 2 din legea timbrului, câte părți sunt în proces. Când

mai multe părți au un reprezentant sau mandatar comun, vor fi socotite ca una singură.

Pentru procesele în curs, partea interesată va putea beneficia de dispozițiunile acestui articol, achitând taxele, potrivit alin. 3 și 4.

Actele cari se înmânează rămân supuse taxelor de timbru, prevăzute de legea timbrului.

Plata acestor taxe se va face prin anulare de coli timbrate sau prin aplicare de timbre mobile, pe cererea de sesizarea instanței, pe întâmpinare sau pe procesul-verbal al ședinței, ori pe alte acte procedurale. Despre timbrele depuse, partea este obligată a face mențiune pe cererea sa, iar grefierul în procesul-verbal. Timbrele se pot aplica totalizate într'o sumă și vor fi anulate pe însăși actele pe cari au fost aplicate.

Dispozițiunile acestui articol se aplică deopotrivă și la procesele de competența judecătoriilor de ocol.

ART. 55. — Inmânarea și comunicarea ordonată din oficiu, conform dispozițiilor articolului precedent, se va face în comunele rurale și urbane nereședință de județ, prin organele administrative, potrivit competenței lor și cu paza formelor statornicite prin codurile de procedură sau diferitele legi speciale.

Părțile vor avea facultatea de a recurge și la oficiul corpului de portărei, plătind în acest caz taxele în vigoare, fără a le socoti în cheltuelile de judecată.

ART. 56. — Portăreii și toți funcționarii judecătorești și administrativi însărcinați de lege cu îndeplinirea sau comunicarea actelor procedurale, din a căror vină s'a ocazionat amânarea procesului vor fi condamnați de instanță printr'o încheiere executorie la plata unei amenzi dela 500—2.000 lei și la despăgubirea părții prejudiciate.

Cel condamnat astfel, are drept să prezinte instanței, în termen de 10 zile dela primirea încunoaștințării de condamnare, o cerere motivată pentru scutirea sau reducerea amenzii sau a despăgubirii.

El va fi citat de urgență dimpreună cu partea prejudiciată căreia i s'a acordat despăgubirea în camera

de consiliu, și instanța după ce va ascultă explicațiile date, se va pronunța prin hotărîre definitivă, dar supusă recursului, în termen de 5 zile dela pronunțare. Recursul nu este suspensiv de executare.

Citarea se va face prin grefă, conform art. 67—69 din regulamentul pentru serviciul portăreilor și este scutită de timbre și alte taxe.

Amenda se va executa prin administrația financiară, iar despăgubirea acordată părții prejudiciate se urmărește conform art. 50.

ART. 57. — Cererile introductive de instanță, apelurile și orice alte acte de procedură insuficient timbrate, cărora li se vor fi dat curs din eroare, sunt valabile dacă la primul termen de înfățișare partea va justifica plata taxelor de timbru.

Partea va putea cere un singur termen pentru plata acestor taxe, dar în acest caz ea va fi obligată și la o amendă egală cu îndoitul taxelor.

Neplata taxei și amendei prevăzută mai sus atrage nulitatea actelor.

Actele prezentate de părți ca mijloace de probă și insuficient timbrate nu pot suspenda cursul judecății.

Instanța înaintea căreia s'au produs, va înștiința Administrația financiară trimițând copie de pe actul netimbrat.

Hotărîrea nu se va da decât după plata taxelor și amenzilor eventuale. Se exceptează cazul când ambele părți declară că nu se mai servesc de act.

În toate cazurile taxele de timbru fix și proporțional, precum și orice alte taxe și amenzi se pot plăti chiar înaintea judecății prin depunere de coli timbrate cari se vor anula de instanță.

Dacă taxele de mai sus sunt plătite de altă parte decât cea obligată prin lege, instanța de judecată prin hotărîrea ce va pronunța, o va obliga pe aceasta din urmă în folosul celei dintâiu la plata sumelor cvenite cu procente legale din momentul achitării taxelor până în momentul restituirii efective a acestor sume.

ART. 58. — Amânarea proceselor prin acordul comun al părților se poate face în condițiunile următoare:

a) Prima amânare de comun acord se poate face fără nici o plată de taxe;

b) Celelalte două amânări ulterioare de comun acord nu vor fi admise decât după achitarea unei taxe de 100 lei la tribunal, de 200 lei la Curtea de apel și de 300 lei la Curtea de casație.

c) După trei amânări de comun acord, se vor dubla pentru fiecare nouă amânare taxele plătite la precedentă amânare.

Taxele plătite potrivit dispozițiunilor de mai sus nu se vor socoti în cheltuelile de judecată.

Se abrogă dispozițiunile art. 6 paragraful 9 din legea timbrului, privitoare la amânarea pricinilor de comun acord înaintea tribunalului și Curților.

ART. 59. — În cazurile în cari judecata s'a suspendat din cauza neprezentării părților, ea nu va putea fi redeschisă decât după plata taxelor prevăzute de aliniatul *b* de sub articolul precedent.

În caz de noi suspendări se aplică dispozițiunile aliniatului lit. *c* al articolului precedent.

Dispozițiunile art. 6 paragraful 8, din legea timbrului, în cece privește taxele pentru redeschidere proceselor, se abrogă.

CAPITOLUL VII

Dispoziții finale și tranzitorii

ART. 60. — Legea de față formează procedura de drept comun în orice materie civilă și comercială de natură contencioasă înaintea tribunalelor ca primă instanță, precum și înaintea Curților de apel.

Toate dispozițiile contrarii din procedurile în vigoare pe întreg teritoriul țării se abrogă. Rămân în vigoare însă dispozițiile speciale de procedură prevăzute prin legi pentru anumite materii.

Aceste legi se completează cu dispozițiunile cuprinse în capitolul VI al legii de față precum și cu orice

alte dispozițiuni ale ei cari nu sunt contrarii legilor speciale.

ART. 61. — Toate actele de procedură, încuviințate și îndeplinite înainte de punerea în aplicare a prezentei legi își vor produce efectul lor. Acelea neîndeplinite încă la această dată înaintea oricărei instanțe și în orice cauză, se vor îndeplini după dispozițiile acestei legi.

Nulitățile și decăderile prevăzute de legea din 19 Mai 1925, cari nu sunt menținute prin legea de față, nu mai produc efectul lor din momentul aplicării acestei legi, decât dacă instanța a pronunțat nulitatea sau decăderea.

Z

Pentru procesele ce se vor găsi în curs de judecată în momentul promulgării legii, părțile vor putea modifica acțiunile, întâmpinările sau apelurile lor potrivit art. 10, 11 și 37 din prezenta lege, până la primul termen fixat după punerea în aplicare a acestei legi.

Se exceptează cazul când părțile au fost declarate decăzute din acest drept.

ART. 62. — Articolul 40 din legea avocaților rămâne abrogat.

ART. 63. — Hotărârile pronunțate înainte de punerea în aplicare a legii de față rămân supuse căilor de atac și termenelor prevăzute de legea sub care au fost pronunțate.

Hotărârile pronunțate după punerea în aplicare a legii de față rămân supuse căilor de atac și termenelor prevăzute de această lege.

ART. 64. — Recursurile în contra sentințelor definitive ale tribunalelor, date în competența Curților de apel din: Brașov, Cluj, Târgu-Mureș, Timișoara și Oradea, prin legile de procedură în vigoare în acele circumscripții, vor continuă a fi judecate de acele Curți, până la unificarea completă a legilor de procedură cu privire la competență și căile de atac.

Aceste recursuri vor fi cercetate și judecate în totul după normele procedurale prevăzute în legea Curții de casație, chiar și pentru recursurile în procesele a căror valoare nu trece de 10.000 lei.

ART. 65. — Art. 27, 31, 33, 34, 39 și 49 din legea din 4 August 1921, privitoare la competența judecătoriilor din circumscripția Curților de apel din Craiova, București, Galați, Iași și Constanța, se modifică în sensul că competența acestor instanțe se ridică până la valoarea de 5.000 lei inclusiv în prima și ultima instanță, capital fără procente reclamate și până la valoarea de 50.000 lei inclusiv în prima instanță, capital fără procente reclamate, menținându-se distincțiunile din celelalte texte în ce privește fixarea competenței judecătorei de ocol ca primă sau ultimă instanță.

Articolul 30 din legea judecătoriilor din aceleași circumscripțiuni se modifică în sensul că, în procesele intentate, fie după dreptul comun, fie după legea proprietarilor, pentru executarea, anularea sau rezilierea contractelor de închiriere sau arendare, mobilă sau imobiliară, precum și în cele pentru isgonirea arendașului sau chiriașului, competența lor se ridică în prima și ultima instanță până la valoarea locativă de lei 4.000 inclusiv anual exceptându-se dările, și în primă instanță cu drept de apel la tribunal când valoarea anuală a contractului, exceptându-se dările, nu întrece suma de 50.000 lei.

În acțiunile în cari se pretinde vreo sumă de bani, fie cu titlul de chirie, fie cu titlul de daune derivând din contractele de închiriere, competența instanței este regulată de valoarea cereri, iar nu de a contractului.

Competența judecătoriilor în materie de tutelă se ridică până la valoarea de una sută mii lei.

Celelalte dispozițiuni ale textului sus menționate rămân neschimbate.

ART. 66. — Art. 1 din legea din 8 Iunie 1924, relativ la stabilirea competenței judecătoriilor din circumscripția Curții de apel din Chișinău, se modifică în sensul că competența acestor instanțe se ridică până la valoarea de cinci mii lei în prima și ultima instanță, capital fără procente reclamate și până la valoarea de cincizeci mii lei în primă instanță, capital fără procente reclamate.

În ce privește procesele intentate, fie după dreptul comun, fie după legea proprietarilor, pentru executarea, anularea sau rezilierea contractelor de închiriere sau arendare mobilă sau imobiliară, precum și în cele pentru îșgonirea arendașului sau chiriașului, competența judecătorilor de ocol din Basarabia se fixează în prima și ultima instanță până la valoarea locativă de lei 4.000 anual, exceptându-se dările, și în primă instanță cu drept de apel la tribunal când valoarea anuală a contractului, exceptându-se dările, nu întrece suma de 50.000 lei.

În acțiunile în cari se pretinde vreo sumă de bani, fie cu titlul de chirie, fie cu titlul de daune derivând din contractele de închiriere, competența instanței este regulată de valoarea cererii, iar nu de a contractului.

Competența judecătorilor din circumscripțiunea sus menționată Curții în materie de tutelă se ridică până la valoarea de una sută mii lei.

Celelalte dispozițiuni ale textelor sus arătate rămân neatînse.

ART. 67. — Dispozițiile legii din 2 August 1921, privitoare la majorarea competenței civile a autorităților judecătorești din Bucovina, se modifică în sensul că judecătorii în circumscripția Curții de apel din Cernăuți vor avea competența de a judeca în primă și ultimă instanță afacerile mărunte (bagatelare) până la valoarea de cinci mii lei, capital fără procente reclamate, și până la valoarea de cincizeci mii lei în prima instanță, capital fără procente reclamate.

ART. 68. — Articolul unic al legii din 4 August 1921, privitor la competența autorităților judecătorești din circumscripția Curților de apel din Brașov, Cluj, Timișoara, Oradea și Târgu-Mureș, se modifică în sensul că competența acestor instanțe se majorează astfel: sumele prevăzute în cele 11 aliniate ale articolului din sus citată lege, cari reprezintă limitele de valoare privitoare la competență, se vor socoti în viitor înmulțite cu 5, afară de suma arătată la art. 476 procedura civilă, alin. II, care se majorează la suma de 5.000 lei capital fără procente reclamate.

ART. 69. — Procesele și tutelele pendinte la tribunale și cari la promulgarea legii de față, prin efectul dispozițiilor de mai sus, ar deveni de competența judecătoriilor, vor continuă a fi judecate de acele tribunale ca primă instanță cu drept de apel.

ART. 70. — Hotărârile pronunțate de judecătoriile de ocoale în ultimă instanță, vor fi supuse recursului la tribunalele respective pentru exces de putere, incompetență, violare de lege, omisiune esențială și denaturare de acte.

Omisiunea poate să consiste sau în nepronunțarea judecătorului asupra vreunui mijloc de apărare invocat de parte, sau neinvocarea de judecător din oficiu a vreunui mijloc de apărare care reeșea din faptele cauzei.

Recursul se declară la greșita judecătoriei care a pronunțat hotărîrea.

Recursul este suspensiv de executare.

Declarațiunea de recurs se face în acelaș mod ca și cererea începătoare de instanță.

Motivele recursului se vor arăta prin petițiunea de recurs sau printr'un memoriu separat, ce se va comunica intimatului cu cel puțin 10 zile înainte de termenul fixat pentru judecarea recursului.

Termenul de recurs în orice materie este de cinci zile libere dela comunicarea cărții de judecată pentru partea absentă sau dela pronunțare când părțile au fost prezente, chiar dacă prin alte legi se prevede un alt termen sau mod de calculare a termenului.

Dacă tribunalul găsește întemeiate motivele pentru cari s'a atacat, evoacă întreaga afacere, pe care o judecă în primă sau ultimă instanță, după regulile competenței sale.

Tribunalul chemat să judece recursul în contra hotărârilor judecătoriilor, va fi compus conform dispozițiilor legii de organizare judecătorească.

ART. 71. — Reconstituirea cărților funduare distruse, înlocuirea celor deteriorate, îngrijirea cărților și a diferitelor registre, transformarea și rectificarea căr-

ților funduare și orice alte lucrări privitoare la aceste instituțiuni, se vor face din oficiu de judecătorul delegat de Ministerul Justiției, sub direcția și prvegherea primului-președinte al Curții de apel sau a unui alt membru al Curții delegat de Minister.

Cheltuelie ce necesitează reconstituirea, se pot acoperi din cotizațiile părților interesate, conform regulamentului întocmit de Ministerul justiției.

ART. 72. — Condițiunile de capacitate și de funcționare ale persoanelor cari vor putea fi autorizate a face oficiul de traducători, respectându-se drepturile câștigate, sunt prevăzute în regulamentul din 18 Octomvrie 1925.

ART. 73. — Dela data punerii în aplicare a legii de față se abrogă dispozițiunile legii din 19 Mai 1925, De asemenea se abrogă și dispozițiunile din procedurile civile și comerciale în vigoare pe întreg teritoriul țării contrarii dispozițiunilor de mai sus.

ART. 74. — Această lege intră în vigoare pe ziua de 1 Septemvrie 1929.

EXPUNEREA DE MOTIVE

Prin legea din 19 Mai 1925 pentru unificarea unor dispozițiuni de procedură civilă și comercială pentru înlesnirea și accelerarea judecăților înaintea tribunalelor și Curților de apel precum și pentru unificarea competenței judecătoriilor, legiuitorul a urmărit să unifice și simplifice procedura cea mai uzuală în „intentarea și judecata acțiunilor” precum și să realizeze „suprimarea tuturor dispozițiunilor vexatorii de târăgănire și șicană”.

Impresionat de aglomerarea proceselor înaintea instanțelor judecătorești, a crezut că aceasta se datorește în Vechiul Regat faptului că „procedura civilă suferă de viciile clasice de procedură: lente, complicate și costisitoare”, credință pe care o exprimă în expunerea de motive prin cuvintele: înaintea noastră defilează întreg cortegiul de șicane și surprize pe cari o parte dispusă pentru amânare le poate face liber fără nici o sancțiune.

Pentru a remedia aceste neajunsuri, legiuitorul a căutat de o parte să evite surprinderile, prin continuarea sistemului oralității cu sistemul procedurii scrise, introducând o fază de pregătire scrisă a procesului.

Preocupat de deia de a înlătura șicanele, a înscris dispozițiuni severe cari să silească pe împricinat să se judece fără întârziere, sancționând cu nulități și decăderi orice neobservare a dispozițiunilor legii.

Experiențe făcute dela punerea în aplicare a legii până azi a dovedit că scopul urmărit de legiuitor nu a putut fi atins.

În adevăr, în prim rând nu s'a remediat cu nimic la neajunsul aglomerării proceselor înaintea instanțelor judecătorești, aceasta nefiind produsă exclusiv de procedura anevoioasă a judecării, cum afirmă legiuitorul din 1925, și mai ales de înmulțirea numărului de afaceri, în disproporție cu numărul aproape staționar al magistraților și al secțiilor și de insuficiența localurilor destinate autorităților judecătorești.

Multe din Statele Europei, înțelegând cauza reală a acestui fenomen post-belic, au făcut legi speciale pentru degrevarea instanțelor judecătorești, dar nu au crezut necesar să schimbe procedura lor civilă numai din cauza înmulțirii proceselor.

Proiectele întocmite în diferite țări după război, pentru reforma procedurii civile, au fost inspirate din cu totul alte nevoi, anume pentru o mai bună distribuire a justiției, după noile concepții științifice și în raport cu nevoile practice actuale.

În al doilea rând, nulitățile și decăderile prescrise de această lege ca sancțiuni, au determinat deseori pierderea drepturilor justițiabililor, din cauza unor scăpări de vedere în formularea cererii înaintea justiției sau din cauza omisiunii unor forme prescrise de lege.

Legiutorul crezuse că răspunde în acelaș timp și la necesitatea unificării legislative. Este exact că această lege constituie un început de unificare a procedurii civile în România întregită, totuși dispozițiunile legii venind uneori în contradicție cu textele celor patru proceduri în vigoare în diferite regiuni ale țării, aplicarea ei a dat naștere la numeroase controverse a căror soluționare ocupă pe de o parte din timpul consacrat judecării proceselor, iar pe de alta provoacă nesiguranța în jurisprudență și în practica judiciară și pe cale de consecință în tranzacțiile juridice.

Față cu această experiență, necesitatea modificării legii din 1925 s'a impus curând după punerea ei în aplicare.

care să examineze chestiunea și să facă propuneri.

Încă din 1926 ministrul justiției, d. Cudalbu, a însărcinat o comisiune

Comisiunea a elaborat un ante-proiect care a fost înaintat ministerului cu un raport din care extragem: „În forma ei actuală, departe de a accelera judecățile, în unele privinți ea le întârzie prin formalitățile cari, complicate și greoaie pe cari le prescrie mai ales în materiile cari, prin natura lor, sunt urgente și se rezolvau mai grabnic sub vechile proceduri”.

Ante-proiectul a fost însușit de Minister, și înaintat Consiliului legislativ care și-a dat avizul.

Întârziindu-se depunerea lui de către Minister a fost depus din inițiativă parlamentară la Adunarea deputaților fără să fi fost luat în desbatere.

Cestiunea a fost reluată sub ministeriatul d-lui Stelian Popescu, care la rândul său a însărcinat o comisiune cu redactarea unui ante-proiect înfățișat apoi în anul 1928 la Senat c a proiect de modificarea legii din 1925. Nici acest proiect nu a fost luat în desbatere.

Nevoia de a înlătura dispozițiile acestei legi s'a accentuat tot mai mult, astfel încât credem că răspundem la o dorință general manifestată, prezentându-vă proiectul de față rezultat din desbaterile ce au avut loc în comisiunea compusă din d-nii:

Spiridon Popescu, prim președinte C. de apel din București;

I. Pap, președintele Curții de apel din Cluj;

P. Davidescu, președintele Curții de apel din București;

I. Solomon, președintele Curții de apel din București;

N. C. Georgian, președintele tribunalului Ilfov, secția I com.;

Aurel Lazăr, avocat, deputat;

Vasile Rădulescu, avocat, deputat;

Al. Popovici, profesor universitar, senator;

Al. Bădulescu, avocat, senator;
 C. Naumescu, avocat, senator;
 Traian Alexandrescu, avocat;
 V. Toncescu, avocat, deputat;
 V. Cădere, profesor universitar, deputat;
 C. M. Ionescu, consilier la Curtea de apel Bucureștii;
 N. Solomon, referent la Consiliul legislativ;
 Al. Costin, consilier la Curtea de apel București;

și întocmit în forma în care vă este prezentat în colaborare cu subcomisiunea aleasă în persoana d-lor:

I. Pap, Al. Costin, C. Naumescu, Traian Alexandrescu, Al. Popovici, Iacob G. Solomon.

Intrucât în legea din 1925 sunt multe dispozițiuni bune și de natură clară a fi adoptate în viitorul cod unitar român, ne-am oprit la sistemul amendării parțiale a legii din 1925, înlăturând toate dispozițiunile cari s'au dovedit a fi dăunătoare.

Explicăm în cele ce urmează modificările aduse legii și motivele cari le-au determinat.

În capitolul I privitor la condițiile generale pentru intentarea acțiunilor, proiectul a înlocuit acest titlu cu acela de „cuprinsul cererii de chemare în judecată”, spre a corespunde mai exact conținutului acestui capitol care nu se ocupă cu arătarea condițiilor pentru intentarea acțiunii, ci specifică numai ce trebuie să cuprindă acțiunea, sau mai exact cererea de chemare în judecată.

În art. 1 proiectul aduce modificări de detaliu art. corespunzător din legea din 1925 în ce privește identificarea imobilelor după registrele funciare. Se mai prevede că reclamantul poate depune dintr'un act numai partea referitoare la proces, cu rezerva ca instanța să ordone în caz de necesitate înfățișarea actului în întregime. (Art. 1). În privința actelor scrise în limbă străină sau cu litere vechi se cere ca traducerea lor să fie certificată numai de parte, rămânând ca, dacă în cursul procesului se contestă exactitatea, traducerea să fie efectuată de un traducător autorizat în baza regulamentului din 18 Octombrie 1925 (art. 17 din proiect).

În art. 2 sa introdus o dispoziție de facilitare pentru reclamant că în cazul când mai mulți părțiți au un reprezentant sau procurator comun, sau părțile are mai multe calități juridice, să se comunice o singură copie de pe acțiune și de pe acte.

În art. 3 proiectul prevede dispoziții cari asigură părților, reprezentate sau cel puțin asistate de un avocat puțința ca să îndeplinească acte procedurale necesare și să exercite chiar căile de atac, prin avocatul lor, cu rezerva că dacă avocatul nu este mandatar (în baza unei procuri sau în virtutea declarației verbale făcute conform alin. I din art. 3), actele procedurale să se îndeplinească numai față de parte însăși, spre a se evita surprinderile. Această măsură este un prim pas de încercare către reprezentarea obligatorie prin avocat care există în procedura civilă din Ardeal (art. 94, 95, 96 și 99) și Bucovina (§ 27), precum și în mai toate codurile străine.

Capitolul II cu privire la inovația că fixarea termenului de înfățișare, înmânarea acțiunii și a copiilor de pe acte se face fără plata taxelor ce se achită astăzi la corpul portăreilor, ci numai în baza impozitului proporțional prevăzut de art. 5 § 1 din legea timbrului, care impozit este mărit dela 0,60% la 0,80% prin art. 56 al proiectului (art. 4), (al legii 54). Această dispoziție se aplică și în ce privește comunicarea apelului și recursului și a celorlalte căi introductive de instanță, precum și pentru înmânarea oricăror alte acte supuse comunicării.

Timbrele fixe cari sunt prevăzute de legea timbrului rămân în vigoare (art. 56). Această dispoziție are de scop să scutească pe părți de a stărui la organele de înmânare pentru îndeplinirea procedurilor și are un corolar în art. 57 (în lege 56), care prevede sancțiuni pentru abaterile săvârșite de funcționarii respectivi. Se dă astfel autorităților judecătorești cari erau până azi dezarmate în această privință — puțința de a asigura mersul regulat al procesului și de a evita prejudicierea părților litigante prin amânări datorite neglijenței sau relei voințe a organelor de înmânare.

* * *

Art. 4 al proiectului menține obligativitatea întâmpinării care s'a dovedit utilă pentru pregătirea debaterilor procesului și mai ales pentru evitarea surprinderilor.

Spre a înlătura însă întârzierea în fixarea termenului de înfățișare care sub imperiul legii din 1925 nu se poate face decât după depunerea întâmpinării sau expirarea termenului pentru depunerea ei, și legea nu prevede vreo constrângere în contra agenților cari nu ar grăbi acțiunea spre a începe să coga termenul de 30 zile pentru întâmpinare, proiectul aduce inovația că președintele fixează termenul-chiar dela primirea acțiunii, stabilindu-l astfel ca înlăuntrul lui să se efectueze comunicarea acțiunii și depunerea întâmpinării.

S'a prevăzut comunicarea întâmpinării, cu actele alăturate ei, la dosar, întrucât s'a determinat termenul în care trebuie depusă, astfel că reclamantul să poată lua cunoștință fără să fie nevoit a examina zilnic dosarul procesului.

În privința cuprinsului întâmpinării (art. 7) proiectul menține dispozițiile legii actuale. Dar formularea cererii reconvenționale și a introducerii unui terțiu o permite până la prima zi de înfățișare (art. 9).

* * *

În capitolul III proiectul înlătură sancțiunile prea riguroase prevăzute de art. 3 din legea din 1925 și dă posibilitate reclamantului și părții de a invoca și obține la prima înfățișare, un termen spre a completa sau modifica acțiunea de a depune întâmpinarea, precum și de a invoca noi dovezi.

Din textul art. 10—15, reese, în primul rând, că proiectul nu limitează această facultate, — lăsată exclusiv părților, fără a fi supusă aprecierii instanței — decât printr'o sancțiune de ordin pecuniar, anume prevede că instanța să oblige pe partea care a ocazionat amânarea, să plă-

tească celelalte despăgubiri pentru cheltuelile ce i se cauzează prin amânare conform principiului pus în art. 51 despre care vom vorbi mai jos.

În al doilea rând aceste cheltueli se suportă, de partea care ocazionatează amânarea, indiferent dacă este produsă printr'o culpă sau dintr'un caz de forță majoră ori fortuit. Proiectul prevede un singur caz de nulitate a acțiunii, anume când ea nu cuprinde numele și pronumele părților și obiectul procesului (art. 10, alin. 2).

Această sancțiune este admisă și în codul Vechiului Regat (art. 69), iar în procedura ardeleană (art. 141) și bucovineană (§ 85) se prevede sancțiunea respingerii acțiunii care nu a fost completată în termenul acordat în acest scop.

* * *

În art. 14, proiectul arată sancțiunea aplicată în cazul când excepțiile procedurale nu s'au ridicat prin întâmpinare cel mai târziu la primul termen de înfățișare, sau (eventual), la termenul acordat conform art. 10—15 și anume, se dispune că ele nu mai pot fi invocate în tot cursul procesului, afară de cele de ordine publică.

Relevăm în primul rând că excepțiile la cari se referă acest articol sunt numai cele de ordin procedural ceea ce exclude apărările de fond. În al doilea rând este vorba numai de excepțiile de interes privat, astfel că după cum însuși textul arată, acele de ordine publică pot fi oricând ridicate fără vreo decădere.

Textul proiectului este în această privință mai explicit și mai exact decât textul art. 10, litera c din legea din 1925, care vorbește de excepții și enumără câteva, nefăcând formal, în această enumărare, deosebire între excepții și apărări de fond și nici între excepțiile de ordine privată și cele de ordine publică. Aceasta a provocat în practică uneori confuziuni, deși fără îndoială nu a putut fi în intenția legiuitorului să confunde noțiuni juridice cu totul distincte.

Redacțiunea art. 14 al proiectului a fost astfel făcută ca să permită caracterizarea excepțiilor procedurale după dispozițiile codurilor de procedură civilă în vigoare astăzi în țara noastră, ținându-se seamă că între ele există deosebiri însemnate cari nu pot fi amortizate până la alcătuirea viitorului cod unitar.

Tot în art 14 se arată sancțiunea aplicabilă în cazul când probele nu vor fi cerute până la primul termen, sau eventual la acel acordat conform art. 10—13, și anume se prevede decăderea din dreptul de a invoca probele ce nu au fost astfel cerute.

Prin excepție se lasă totuși posibilitate a invoca probe noi în 3 cazuri, dintre care două nu provoacă amânarea procesului (litera a și c), iar al treilea caz (litera b), constituie o măsură de echitate la care nu a putut renunța nici legea atât de riguroasă din 1925.

S'a mai menținut din legea actuală și dispoziția că partea decăzută dintr'o probă are dreptul să se apere discutând în fapt și în drept temeinicia susținerilor și probelor adversarului (art. 20 din proiect).

Deși chiar fără text, această soluțiune nu poate fi refuzată de vreo instanță judecătorească, s'a crezut utilă menținerea ei, spre a nu se naște vre-o interpretare eronată dacă s'ar fi suprimat.

În art. 18 și 19 din proiect s'au reproduș dispozițiile art. 19 din legea din 1925, cu mici modificări făcute, în special spre a fi în concordanță cu principiul general din art. 51.

* * *

În art. 21—25 proiectul introduce câteva dispoziții din legile ardeleană și bucovineană cu privire la înfățișarea actelor aflate la vreuna din părțile litigante sau la vreo autoritate publică. Se prevede că această înfățișare, în principiu admisibilă, nu poate fi refuzată în ipotezele arătate de alin. 2 din art. 21, dar poate fi respinsă în întregime sau în parte în cazurile specificate în art. 22, în mod enumerativ, (ca exemplu) iar nu limitativ, astfel că instanțele judecătorești păstrează puterea lor suverană de apreciere.

Spre deosebire de § 504, alin. final al codului bucovinean, proiectul nu arată când trebuie să se considere un act comun părților, ci lasă ca și codul ardelean (art. 525), aceasta pe seama aprecierii instanței, privind-o ca o chestiune juridică de fond, iar nu de drept procedural.

Prin art. 24 proiectul acordă instanțelor judecătorești dreptul de a pronunța daune cominatorii în contra șefului autorității publice care fără motiv justificat ar refuza trimiterea actului ce posedă, prin analogie, cu dispoziția art. 7 din legea contenciosului administrativ.

* * *

În capitolul IV referitor la participarea terților la proces, proiectul simplifică dispozițiile art. 27—23 din legea din 1925, prevăzând ca formalitățile de intentare și comunicare să fie făcute conform art. 1, 2, 4, 9 și 11.

* * *

În capitolul V proiectul se ocupă cu materia apelului. Art. 52 menține termenul de apel la 15 zile conform art. 41 din legea din 1925. În scop de a unifica termenul din diferitele legi, se precizează că acest termen se aplică și în materiile în cari legi sau dispozițiuni speciale prevăd alte termene.

În acelaș timp, însă se lămurește că, în principiu, acest termen curge dela data comunicării hotărârii supuse apelului, dar în cazurile când prin legi sau dispozițiuni speciale se dispune că el se va socoti dela pronunțarea hotărârii, se va respecta acest mod de calculare.

În art. 53 s'a facilitat posibilitatea de a se trimite apelul prin poștă, prin aceea că dacă s'a depus în termen la oficiul poștal, apelul se consideră declarat în termen chiar dacă la registratura instanței respective nu va fi ajuns înlăuntrul termenului de apel.

Articolul 54 din proiect, care arată cuprinsul cererii de apel, reproduce aproape în întregime art. 55 corespunzător din legea din 1925, iar

art. 36 (lege 35) prevede măsurile pe cari le ia președintele Curții în privința cererii de apel prin analogie cu dispozițiunile art. 4 referitoare la cererea de chemare în judecată înaintea primei instanțe.

În art. 37 se mărginește facultatea lăsată apelantului de a-și completa sau modifică apelul său, recunoscându-i-se acest drept până cel mai târziu la prima zi de înfățișare. Intimatului i se rezervă puțința să ceară comunicarea și un termen spre a-și depune întâmpinarea. Proiectul dispune că în cazul când apelantul provoacă astfel amânarea procesului, i se va aplica sancțiunea de ordin pecuniar edictată de art. 51, afară de cazul când va dovedi că eră silit să facă apel mai înainte de comunicarea sentinței apelate, căci în această ipoteză amânarea nu se dorește faptului său, după cum cere principiul așezat în art. 51.

Proiectul a crezut inutil de a acordă apelantului și intimatului posibilitatea de a obține și în ziua primei înfățișeri un nou termen pentru completarea sau modificarea apelului, ori pentru depunerea întâmpinării (afară de ipoteza alin. 2 din art. 37), întrucât în a doua instanță părțile cunosc în deajuns obiectul procesului și mijloacele lor reciproce de luptă, astfel că nu mai subsistă rațiunea pentru care s'a admis acordarea unui nou termen la prima instanță, art. (10—13).

Prin art. 39 se lămurește că dispozițiile art. 5—8 și 15—23 sunt aplicabile și în instanța de apel după normele edictate în capitolul III. Proiectul restrânge dreptul părților de a aduce în dezbateri alte motive, mijloace sau probe, decât acelea invocate la prima instanță sau arătate în apel și întâmpinare (art. 38).

Totuși, în conformitate cu principiul pus în art. 14, pe de o parte excepțiile de ordine publică pot fi oricând propuse și chiar din oficiu, iar pe de altă parte, în cazurile arătate de art. 14, literele *a*, *b* și *c*, se pot cere probe noi în tot cursul instanței.

* * *

În art. 42—43 proiectul introduce aderarea în apel care există în codul transilvănean (art. 495).

Se recunoaște dreptul pentru intimat de a aderă la apelul principal, făcut de adversarul său (apelantul) printr'un apel propriu făcut cu formele prevăzute pentru apel și prin care să ceară reformarea sentinței tribunalului. Această aderare o poate declara intimatul și după expirarea termenului în care putea să declare el însuși apel, iar dacă face aderarea înăuntrul termenului de apel, această aderare este considerată și tratată ca apel independent (alin. 2 din art. 43).

Proiectul însă, spre deosebire de codul transilvănean, care permite aderarea la apel până la terminarea dezbaterii orale, precizează că intimatul trebuie să facă aderarea prin întâmpinare, sau la prima înfățișare înaintea Curții.

Art. 43 arată că în cazul când apelantul își retrage apelul său mai înainte de prima înfățișare, sau dacă apelul este declarat tardiv ori inadmisibil, aderarea la apel este respinsă. În adevăr rostul acestei aderări este

de a face pe cel care voiește să declare apel să reflecteze suficient înainte de a se hotărî să înceapă o nouă judecată în a doua instanță.

Riscul de a vedea pe adversar că aderează la apel și că prin aceasta poate ajunge la reformarea sentinței apelate într'un sens și mai favorabil adversarului, este de natură să înfrâneze dorința pe care ar avea-o apelantul de a recurge la calea apelului numai spre a temporiza soluțiunea definitivă a procesului.

În cazul când apelul principal se retrage sau este respins ca tardiv, ori inadmisibil, judecarea apelului în fond este exclusă și deci nu se mai poate schimbă situația procesului; de aceea interesul aderării dispare, afară bineînțeleș de cazul când aderarea este privită ca un apel principal (art. 43 alin. 2).

Din însăși natura aderării la apel reese că ea nu poate avea vre-un efect față de adversarul în privința căruia a rămas sentința definitivă, ci numai față de acela care a declarat apel, sau asupra căruia, după normele de fond ale dreptului, s'ar extinde efectul apelului.

1. Art. 44 și 45 din proiect reproduc într'o formă schimbată cuprinsul art. 42 al legii din 1925.

Se menține ideea că cererea de suspendare se poate face fie odată cu apelul — care se poate declara chiar înainte de comunicare, — fie după intentarea apelului pe cale de cerere separată în tot cursul instanței de apel.

Proiectul a suprimat dispoziția din alin. 3 al art. 42 al legii din 1925 cu privire la obligația apelantului de a arăta motivele și probele apelului, după ce i se va fi comunicat sentința apelată, de oarece pe de o parte obligația nu se naște pentru apelant decât din ziua când i se va fi comunicat hotărîrea (art. 32) și pe de altă parte el va putea, potrivit art. 37, să și-o îndeplinească cel mai târziu chiar la prima zi de înfățișare.

În art. 46 se menține dispoziția alin. 2 din art. 43 al legii din 1925 prin care s'a suprimat dreptul de opoziție contra sentințelor date de tribunal în primă instanță, precum și în contra deciziunilor Curții de apel.

CAPITOLUL VI

Dispozițiuni comune

În art. 47 din proiect reproduce art. 44 al legii din 1925, cu adausul că amânarea proceselor, la începutul ședinței, se poate face și de un singur judecător. Prin această măsură pe deoparte se realizează singurul folos pe care-l prezintă apelul nominal anume că nu imobilizează un complet întreg de judecători cu operația simplă a amânărilor, iar pe de altă parte se menține și sistemul expeditiv al legii din 1925 care suprimă strigarea pe rând a tuturor proceselor, ci lasă puțința de a fi amânate dela început numai acelea prevăzute în textul art. 47 alin. 2.

În art. 48, corespunzător art. 47 al legii din 1925, s'a precizat că prezența părții în instanță îi ridică dreptul de a mai ridica vre-o obiec-

ține relativ la împlinirea procedurii sau cum zice legea, după expresiunea consacrată, „acoperă orice viții de procedură” însă numai cu privire la cunoașterea termenului de înfățișare. Această precizare este necesară ca să nu se creadă că s'ar acoperi și alte viții de procedură, de exemplu relative la comunicarea copiei de pe acțiune sau apel, ori a sentinței, etc. Se menționează însă că prezența părții în instanță nu împiedică a se invoca viciul procedural întemeiat pe nerespectarea termenului acordat de lege pentru citare.

În art. 49 s'a introdus o dispozițiune referitoare la schimbarea domiciliului uneia din părți, în cursul procesului, spre a evita amânările din această cauză.

Art. 50 menține regula prevăzută de art. 46 al legii din 1925, dar adaugă că ea nu se aplică în următoarele două cazuri; când partea va trebui citată.

Primul caz este când procesul s'a redeschis după ce fusese suspendat, întrucât în asemenea ipoteză aplicarea regulii de mai sus ar fi nedreaptă, fiindcă ar constitui o surprindere.

Al doilea caz este când la termenul fixat partea trebuie să răspundă la interogator sau să presteze jurământ, întrucât lipsa părții la un astfel de termen ar putea atrage pierderea procesului.

* * *

În art. 51 se introduce o sancțiune de ordin general care urmează să se aplice părții care ocazional amână procesul. Această sancțiune înlocuiește, în sistemul proiectului, decăderile și nulitățile prevăzute de legea din 1925 și constituie, astfel, un mijloc de constrângere suficient de activ, fără a compromite dreptul părții.

Relevăm că regula pusă în acest articol se aseamănă cu dispoziția § 142 din codul bucovinean, ce prevede o sancțiune pecuniară în contra părții care a ocazionat amânarea procesului, și se depărtează de principiul pus în art. 431 din codul transilvănean, ce nu încuviințează asemenea sancțiune decât față de partea care „prin culpa ei” a cauzat amânarea.

Din însuși textul art. 51 rezultă că chiar dacă amânarea se datorește unui caz de forță majoră sau fortuit, este locul să se aplice sancțiunea, riscul unor astfel de cazuri urmând să fie suportat de partea careia îi folosește amânarea. Mai reese că nu se cere culpa părții și deci existența sau lipsa intenției în provocarea amânării nu are vreun rol.

Sancțiunea consistă în plata, la cererea părții adverse, a cheltuelilor ce i s'au ocazionat prin amânare. Instanța se pronunță, după ce ascultă pe părți, printr'o încheiere cu caracter definitiv și executoriu.

Proiectul precizează că executarea se face după regulile executării silit.

Se mai lămurește în art. 51 că aceste cheltueli nu se pot restitui, în nici un caz, chiar dacă partea care le-a obținut ar pierde procesul. Eficacitatea și caracterul de sancțiune pecuniară a acestei măsuri ar fi înlăturate dacă ar putea fi supuse compensării.

Art. 52 reproduce art. 48 al legii din 1925, de asemenea art. 53—54 și 55 corespund art. 50, 49 și 51 din acea lege.

* * *

În art. 56 proiectul introduce sistemul înmănarilor fără de plata unei taxe speciale de portărei după cum prevede astăzi regulamentul portăreilor din 20 Decembrie 1925, modificat la 25 Iunie și 15 Decembrie 1926. (Colecția oficială de legi, anul 1925, pag. 866; anul 1926 pag. 1304 și 1409). Taxele de timbru fix prevăzute de legea timbrului pentru actele supuse comunicării rămân în vigoare.

Pentru a nu aduce însă un gol în veniturile Statului, proiectul dispune mărirea dela 0,60% la 0,80% a impozitului proporțional prevăzut de alin. 5, § 1 din legea timbrului.

Este de la sine înțeles că această dispozițiune nu se aplică decât acțiunilor introduse după punerea în aplicare a legii.

În ce privește acțiunile deja pendinte, fie înaintea primei instanțe, fie în apel, se vor percepe taxele de comunicare astfel cum sunt azi în vigoare.

* * *

În art. 56 se prevede că instanța care constată că din vina unui portărel sau a unui alt funcționar judecătoresc ori administrativ, însărcinat de lege cu îndeplinirea sau comunicarea actelor procedurale, s'a ocazionat amânarea procesului, este în drept să condamne și pe funcționarul vinovat, prin chiar încheierea de amânare, la plata unei amenzi dela 500—2000 lei, la despăgubirea cheltuelilor făcute de partea care a suferit amânarea.

Prin această dispozițiune proiectul nu desființează măsurile prevăzute de capitolul III din regulamentul pentru serviciul portăreilor din 20 Decembrie 1925, modificat la 25 Iulie și 15 Decembrie 1926 (colecția oficială loc. cit.) cu privire la răspunderea portăreilor și penalitățile ce li se pot aplica.

Scopul proiectului este, pe deoparte, de a generaliza aplicațiunea unor asemenea măsuri în contra oricărui funcționar care este după lege însărcinat cu îndeplinirea sau comunicarea actelor procedurale, iar pe de alta de a asigura părții prejudiciate un mijloc mai prompt, pentru repararea daunelor cauzate prin amânare. De aci reese că toate dispozițiunile aceluși regulament, neatinse prin proiectul de față, rămân în vigoare până la o viitoare lege de organizare judecătorească în care va trebui să se cuprindă măsuri mai amănunțite și mai precise în privința responsabilității portăreilor și a agenților lor.

Spre deosebire de regulamentul sus menționat care nu deschide portărelului vre-o cale de atac în contra amenzii pronunțate de instanța judecătorească (art. 82, 85), iar în ce privește obținerea despăgubirilor pentru partea prejudiciată prevede o acțiune în responsabilitate apropiată de dreptul comun, proiectul dispune că funcționarul condamnat are dreptul să înainteze instanței care l-a condamnat o cerere în termenul de 10 zile dela pri-

mărea încunoștiințării de condamnare în care să arate motivele ce invoacă pentru scutirea sau reducerea amenzii ori a despăgubirii.

Se va cită atât funcționarul cât și partea prejudecată în camera de consiliu.

Citația se va face prin grefă în conformitate cu art. 67, 68 și 69 din regulamentul sus arătat și este scutit de timbru sau de alte taxe.

Instanța se pronunță de urgență printr'o hotărîre definitivă, dar supusă recursului în termen de 5 zile dela pronunțare. Recursul nu este suspensiv de executare.

Atât această hotărîre cât și încheierea care nu va fi atacată în termen de funcționarul condamnat se va executa, în ceea ce privește amenda, prin administrația financiară.

Relevăm că deși măsura regulamentului portăreilor de a se îndreptă acțiunea în responsabilitate la tribunalul pe lângă care funcționează portărelul art. (66) este îndreptățită, căci scutește pe portărel de a se înfățișă altor instanțe îndepărtate, totuși proiectul nu a adoptat-o pe deoparte fiindcă dispoziția art. 56 se aplică și altor funcționari cari nu-și îndeplinesc serviciul pe lângă un anumit tribunal, ca portărei, iar pe de altă parte această dispozițiune se aplică numai în cazul prejudicierii unei părți prin amânarea procesului, iar nu și alte cazuri de care se ocupă regulamentul portăreilor și în care răspunderea portărelului poate fi de natură să-i atragă condamnări mai grave.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dispozițiuni finale sau tranzitorii.

În capitolul VII proiectul reproduce în art. 58, alin. 1, dispoziția art. 53 al legii din 1925, iar în al. 2 precizează că rămân în vigoare dispozițiile speciale de procedură prevăzute de codurile în vigoare sau diferite legi pentru anumite materii.

Se menține principiul că legea din 1925, cu dispozițiile modificatoare din acest proiect, formează procedura unificată de drept comun în materie civilă și comercială de natură contencioasă înaintea tribunalelor ca primă instanță și înaintea Curților de apel.

Observăm în primul rând că de aci reese că procesele ce vin înaintea tribunalului ca instanță de apel urmează a se judecă după legea judecătoriilor, iar nu după legea de față.

În al doilea rând, acest proiect se aplică ca drept comun procedural unificat în toată țara, dar nu și în anumite materii ce rămân supuse dispozițiilor speciale.

Cu titlu de exemplu enumerăm câteva materii speciale în care nu se vor aplică dispozițiunile proiectului în Vechiul Regat.

a) Procedura fazelor procesului de divorț înaintea tribunalelor prevăzute de art. 219—248 din codul civil;

b) Procedura arătată de art. 66 bis (référé) procedura civilă și procedura grațioasă în general;

c) Procedura verificării creanțelor în materia falimentului (art. 768-780 codul comercial); procedura moratoriului (art. 834—844 cod. comercial) și a concordatului (art. 845—865);

d) Procedura vânzării gajului (art. 482 și urm. cod. comercial);

e) Procedurile speciale pentru urmărirea silită mobilă și imobiliară.

În contestațiile la executare se va aplica legea de față, de oarece prin această cale extraordinară de atac se deschide un adevărat proces.

De asemeni în materii de revizuire.

Perimarea, însă fiind o simplă constatare a actelor de procedură iar nu un litigiu, iese din sfera de aplicație a legii.

Dar în orice desbatere contencioasă urmează să se respecte, după cazuri, dispozițiile comune din capitolul VI.

În codul bucovinean: a) procedura mandatului de plată § 548 și urm. și anexa respectivă); b) procedura în procesul cambial (§ 555 și urm.); c) procedura în materie matrimonială, etc.

În codul transilvănean: a) procedura mandatului de plată § 588 și urm.); procedura în materie cambială (§ 606 și urm.); procedura în procese matrimoniale (§ 639 și urm.), etc.

Ministrul justiției, GRIGORE IUNIAN.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

AVIZUL CONSILIULUI LEGISLATIV

— PROCES-VERBAL Nr. 5 —

Sedința dela 3 Iunie 1929

Sub președinția d-lui Alex. N. Gane.

Prezenți fiind:

Consilieri permanenți d-nii I. Corjescu, Stavri Predescu.

Referent titular al lucrării, d. Nicolae Solomon.

Luând în discuție proiectul de lege pentru modificarea legii din 19 Mai 1925, privitoare la unificarea unor dispozițiuni de procedură civilă și comercială, pentru înlesnirea și accelerarea judecăților înaintea tribunalelor și Curților de apel, înaintat Consiliului de Ministerul Justiției cu adresa No. 51.332 din 1 Iunie 1929, emanând dela acest Minister și înregistrat la acest Consiliu sub No. 566 din 1 Iunie 1929.

Ascultând raportul d-lor consilieri permanenți și referatul d-lui referent titular Nicolae Solomon.

Consiliul,

Face următoarele observațiuni:

Proiectul intitulat: „Proiect de lege pentru *modificarea legii din 19 Mai 1925, etc.*”, iar în articolul unic se vorbește de *înlocuirea* dispozițiunilor legii accelerării, în sfârșit art. 70 dispune: „dela data punerii în aplicare a legii de față se *abrogă* dispozițiunile legii din 19 Mai 1925”.

Făcând o comparațiune între proiectul de față și legea accelerării din 19 Mai 1925, rezultă că intențiunea legiuitorului este abrogarea completă a legii de accelerare.

Prin urmare, ar fi mai nimerit să se schimbe titlul legii în modul următor:

„Proiect de lege pentru abrogarea legii din 19 Mai 1925 și pentru unificarea unor dispozițiuni de procedură civilă și comercială în scopul înlesnirii și accelerării judecăților înaintea tribunalelor și Curților de apel, precum și pentru unificarea competenței judecătoriilor”.

Articolul unic devine astfel inutil.

Atr. 9. — Acest articol prevede că cererea reconvențională, chemarea în garanție și cererea care are de scop introducerea unui terțiu în proces să se facă la prima zi de înfățișare.

Consiliul propune pentru accelerarea judecății, ca aceste cereri să fie făcute odată cu întâmpinarea sau la termenul fixat pentru depunerea ei și comunicată reclamantului.

Art. 28. — Acest articol dispune suspendarea procesului în cazul când nici una dintre părți nu se prezintă la judecată, fără să reglementeze procedura de redeschiderea procesului.

Ori, legea de accelerare din 19 Mai 1925, prin art. 16 prevede condițiile în cari se poate cere redeschiderea unui proces suspendat; de asemenea această chestiune este reglementată și în art. 446 din procedura ardeleană și art. 168 și urm. din procedura Bucovineană, articole cari n'au fost abrogate și numai modificate prin legea accelerării din 19 Mai 1925.

Se impune deci, reglementarea unui sistem de redeschiderea procesului (vezi art. 59).

Art. 31. — Acest articol prevede comunicarea cererii de chemare în garanție în cazul când s'a admis să fie judecată odată cu acțiunea.

Nu se vorbește însă nimic de intervenția și de indicarea autorului, dacă și acestea trebuiesc comunicate celor interesați. Necesitatea comunicării se impune mai ales atunci când ele au fost formulate înainte de ședință pentru a nu se amâna procesul din această cauză, sau când una din părți lipsește.

Art. 42 și 43. — Aceste articole prevăd aderarea la apel, care se poate face prin întâmpinare sau la prima zi de înfățișare înaintea Curții.

Consiliul găsește că termenul „aderare la apel” este impropriu și ar trebui înlocuit cu „alăturare la apel”, iar această alăturare să se facă numai prin întâmpinare pentru a nu da loc la amânări.

Art. 46. — Acest articol dispune că sentințele tribunalului date în prima instanță și deciziunile Curții se pronunță fără drept de opoziție.

Ca tehnică juridică ar trebui acest articol redactat astfel:

„In contra sentințelor tribunalului date în prima instanță și deciziilor Curții nu există drept de opoziție”.

Art. 50. — La alin. I din acest articol, Consiliul propune următoarea redacțiune.

„Partea care a fost prezentă la o înfățișare, în persoană, sau prin procurator, indiferent dacă procuratorul ar avea sau nu drept a lua cunoștință de termen nu mai va fi citată în tot cursul instanței fiind presupusă că cunoaște termenele ulterioare”.

Art. 51. — Partea care a ocazionat amânarea procesului, poate fi condamnată în baza acestui articol, la plata cheltuelilor cauzate cu amânarea, lucrearea ce se dă este definitivă și executorie. Executarea se face pe cale administrativă.

Ar trebui în primul loc precizat ce se înțelege prin cheltueli.

În orice caz, pentru o mai bună precizare, urmărirea să se facă conform legii de urmărire a veniturilor Statului.

Art. 58. — Acest articol dispune între altele că rămân în vigoare dispozițiunile speciale de procedură prevăzute prin legi pentru anumite materii.

Acest text este cu mult mai vag ca art. 53 din fosta lege a accelerării care a dat loc la atâtea controverse în aplicațiunea practică.

Ar fi de dorit să se lămurească prin însuși textul legii, în care *anumite materii* nu se aplică legea de față. De exemplu în materie de faliment există azi controversa dacă se aplică legea de accelerare sau dacă este considerat falimentul supus unei proceduri speciale.

Prim-președinte, ALEX. N. GANE.

Consilieri permanenți: *I. Corjescu, Stavrî Predescu.*

Referent titular, *Nicolae Solomon*

RAPORTUL DE LA CAMERA

Domnilor Deputați,

Membrii Comisiunii de legislație civilă, comercială și criminală, întruniți în numărul cerut de regulament în ședințele dela 13, 14 și 15 Iunie 1929, sub președinția d-lui M. Văgăunescu, au luat în cercetare proiectul „votat de Senat” pentru modificarea legii din 19 Mai 1925, privitoare la unificarea unor dispozițiuni de procedură civilă și comercială, pentru înlesnirea și accelerarea judecăților înaintea tribunalelor și Curților de Apel, precum și pentru unificarea competenței judecătoriilor.

Comisiunea, după ce a luat cunoștința de cele ce s-au arătat în expunerea de motive, de cele ce se văd în observațiunile din procesul-verbal No. 5 al Consiliului legislativ secția II, ascultând expunerea făcută de d. ministru de justiție și în urma desbaterilor urmate în zilele de 13, 14 și 15 Iunie a admis sus zisa lege, cu modificările prevăzute în proiectul aci alăturat, desemnând ca delegați pentru cercetarea amendamentelor, pe d-nii: V. Toncescu, Gr. Ivăncéanu și G. Jelieru.

Domnilor Deputați,

Prin proiectul de lege sus menționat se pune capăt unei stări de lucruri ce devenise un pericol permanent pentru interesele justițiabililor.

În adevăr, proiectul din 1925, prezentat și votat atunci în pripă, a dus la un rezultat contrar scopului urmărit, prin aceea că, prin multele formalități introduse, judecata a devenit mai greoaie și mai complicată ca înainte, iar din cauza nulităților și decăderilor introduse în acea lege, imprecizații se găseau în pericol de a pierde procesele prin cea mai mică nebagare de seamă a procuratorilor lor.

Legea de față plecând dela această constatare, și ținând seamă de defectele semnalate de magistrați și de avocați, a suprimat în primul rând

ședințele preliminare, și a impus magistraților obligația de a fixa termenul pentru judecata fondului chiar în momentul primirii cererii, fără a se mai aștepta depunerea întâmpinării, formalitate care sub legea veche făcea imposibilă judecata într'un termen scurt a unei afaceri chiar cât de urgentă.

Este adevărat că și în sistemul legii actuale părțile pot cere o amânare la primul termen, pentru complectarea cererilor lor, dar aceasta atrage după dânsa, în mod automat, plata unor despăgubiri către cealaltă parte din proces, care declară că vrea să se judece.

Se înțelege deci dela sine că, dată fiind această sancțiune, părțile vor avea diligența necesară de a se prezenta în instanță cu cererile complete și înarmați cu toate probele pentru a nu fi condamnați la plata unor sume de bani cari sunt lăsate cu totul la aprecierea judecății.

În elaborarea acestui proiect de lege, comisia instituită de d. ministru al justiției, menținând dispozițiunile bune din legea dela 1925, a introdus modificările necesare, ținând seamă și de proiectul ce se alcătuisese în 1926 de d. ministru Cudalbu și de proiectul alcătuit de d. ministru Stelian Popescu în 1928 precum și de lacunele semnalate de către avocații din ținuturile alipite cu privire la dispoziții de procedură cari lipseau din legea dela 1925.

S'au introdus astfel dispozițiile privitoare la înfățișarea actelor aflate la una din părțile litigante, sau o autoritate publică sub sancțiunea daunelor cominarotrii pentru șeful autorității, care fără motiv justificat, ar refuza trimiterea actului. [Actului](#) / Central University Library Cluj

O altă inovație a legii, față de vechiul proiect este posibilitatea de a aderă la apelul părții protivnice. Dispoziția este bună pentru că evită apelurile făcute de șicană. În adevăr, într'un proces terminat la prima instanță, prin admiterea în parte a acțiunii, adică în situația când ambele părți ar avea interes să facă apel. Nici una din ele n'ar face un apel pentru temporizarea pricinii, fiindcă ar riscă să îmbunătățească situația părții adverse prin aderarea la apelul său, ceea ce i-ar crea apelantului o situație mai rea decât aceea în care s'ar fi găsit dacă n'ar fi declarat apel.

În fine, proiectul mai prevede sistemul citării din oficiu a părților în baza taxelor plătite în momentul introducerii acțiunii, prin aplicarea timbrelor chiar pe cerere.

Se scutese prin aceasta părțile de multe formalități ce se îndeplineau până acum la corpul portăreilor.

Pentru a nu se produce un gol în bugetul Statului, prin suprimarea taxelor de partărei, s'a dispus mărirea impozitului proporțional prevăzut de art. 5, alin. I, din legea timbrului dela 0,60 la sută la 0,80 la sută.

În comisie, proiectul a suferit foarte mici modificări și anume:

La art. 4 cuvintele: *taxe proporționale prevăzute de art. 5 par. 1 din legea timbrului* au fost înlocuite cu cuvintele: *taxele de timbru și impozitului proporțional prevăzut de lege*. Aceasta pentru că în realitate timbrul proporțional este cel de 0,80 la sută, prevăzut în art. 56 din această lege; iar nu 0,60 la sută după cum prevedea legea timbrului.

La art. 9 s'a prevăzut că cererea reconvențională sau chemarea în garanție formulată de pârît să fie depuse nu până la prima zi de înfățișare, ci odată cu întâmpinarea. Modificarea aceasta s'a făcut pentru a pune acest text în acord cu art. 11 care prevede că la termenul de judecată pârîtul poate cere termen pentru formularea acestor cereri.

La art. 12 s'a adăugat după cuvintele: „Art. 9”, cuvintele: „și 11” pentru a preciza că se vor judeca separat acele cereri reconvenționale sau de chemare în garanție și în ipoteza când n'au fost depuse odată cu întâmpinarea și în ipoteza când n'au fost formulate la primul termen de înfățișare.

La art. 23 cuvintele: „Ordinului dat” au fost înlocuite cu cuvintele: „dispozițiuni laute” pentru că în genere aceasta este expresia consacrată pentru măsura hotărîtă de o instanță judecătorească.

La finele primului aliniat al art. 30 s'au adăugat cuvintele: *sub sancțiunea prevăzută de art. 10 alin. ultim*, pentru a învedera că cererile prevăzute la acest articol sunt nule dacă nu se arată numele părților și obiectul pricinii.

Art. 53 a fost suprimat pentru dificultățile la cari ar fi dat naștere prezentarea unei recipise de predare care se putea referi la alte acte decât apelul pretins și care ar fi cauzat produceri de dovezi ce ar fi întârziat mult soluționarea pricinii.

La art. 48 s'a precizat că dacă părțile se prezintă, viciul de procedură privitor la cunoașterea termenului se consideră acoperit, fie că partea s'ar fi prezentat personal fie că s'ar fi prezentat prin mandatar.

La art. 56 s'a precizat că procedura nu se mai îndeplinește la stăruința părții, ci din oficiu în baza taxelor de timbru plătite în momentul introducerii cererii.

La art. 59 s'a introdus o nouă dispoziție menită să tranșeze controversa ce s'ar fi putut ivi cu ocazia judecării proceselor pendinte înaintea instanțelor judecătorești la data promulgării prezentei legi și în care acțiunile sau apelurile n'ar fi fost modificate sau completate.

În adevăr, legea de față recunoscând lacuna pe care o prezintă vechea lege de a nu crea posibilitatea unei modificări a cererilor introduse în pripă fără consultarea avocaților eră natural să se prevadă, prin noua lege, și remediul care să înlătore această lacună.

S'a prevăzut astfel, pentru procesele în curs, dreptul părților de a-și modifica acțiunile și apelurile lor, considerându-se ca prim termen potrivit art. 10 și 57 din lege, primul termen fixat în aceste procese după punerea în aplicare a legii de față.

În fine, s'au mai introdus sub art. 63, aliniatele 2 și 3 de sub art. 62, cari fuseseră eliminate din eroare.

Acestea sunt, d-lor deputați, micile modificări introduse de comisia legislativă.

Cu aceste modificări, comisiunea a păstrat întreaga economie a legii, intrucât modul cum a fost alcătuită de actualul ministru de justiție, ea constituie cea mai fericită soluție ce se putea da importantei probleme a înlesnirii judecăților și a unificării normelor de procedură, soluțe cerută eu atâta stăruință de justițiabilii tuturor provinciilor României întregite.

Raportor, V. RĂDULESCU-MEHEDINȚI.

RAPORTUL DE LA SENAT

Domnilor Senatori,

Proiectul de lege pentru modificarea unor dispozițiuni de procedură civilă și comercială pentru înlesnirea și accelerarea judecăților înaintea tribunalelor și Curților de apel, precum și pentru unificarea competenței judecătorești, adus în deliberarea Senatului cu Mesajul Regal No. 1718 dela 5 Iunie 1929, secțiunile dv., luându-l în cercetare, l-au admis toate, numind delegați:

Domnilor Senatori,

Procedura civilă din 1900, după ani de existență și mai cu seamă după marele războiu, nu mai corespunde, în unele privințe, nouilor cerințe ale vremii:

Se introdusese în viața civilă și comercială, prin alipirea nouilor provincii, alte obiceiuri, alte tradiții și alte concepții, deci conflictele juridice luaseră alt aspect, aspect care le făcea să nu mai poată fi încadrate exact în textele vechii noastre proceduri.

De aceea, trebuia o lege nouă, care să fie seamă de interesele atât de diverse, să facă un pas înainte, spre unificarea legislației și în același timp, pentru că conflictele se înmulțiseră prea mult, să pue capăt întârzierii care survenise în mersul justiției.

Spre a remedia aceste neajunsuri, în anul 1925, s'a adus legea cunoscută sub numele de legea „*pentru unificarea, înlesnirea și accelerarea judecăților*”.

Domnilor Senatori,

Legiuitorul dela 1925 socotise că șicanele și surprizele, întrebuințate ca arme de luptă între justițiabili sunt cauzele acestor neajunsuri, fără să-și dea seama că în realitate instanțele erau supra încărcate din cauza plusului de populație, din cauza reluării afacerilor oprite în loc mai bine de doi ani și din cauza nouilor conflicte, consecință firească a marelui ca-

taclism omenesc. Conceptând greșit origina răului, a conceput greșit și remediul, așa se explică rezultatele la care a ajuns acest legiuitor.

Domnilor Senatori,

Legea din 1925, n'a mulțumit pe nimeni. Ea a stârnit sgomotoase proteste, care au crescut în intensitate odată cu aplicarea ei, din care cauză se poate zice că țara suferă azi de o adevărată criză a justiției.

Ea nu s'a mărginit să se inspire din legiuirile nouilor provincii și adoptând procedura scrisă alături de cea orală, să caute să pue la îndemâna instanțelor un instrument de accelerare a realizării dreptului; din contră, prin decăderi și anulări a oprit în loc mersul înainte al dreptului.

Inconvenientele ei se rezumă în special în următoarele două:

1. Obligativitatea depunerii tuturor actelor și probelor anticipat și la termen fix.

2. Sancționarea, cu nulitatea acțiunii și decăderii probelor, dacă la prima dată sau în anume termen nu se satisfăceau aceste obligațiuni.

Legea de față ținând seamă de toate observațiile pe care oamenii competenți și justițiabilii le-au făcut în decursul acestor 4 ani de aplicare a legii în ființă, înlătură neajunsurile ei și într'un sprit larg și plin de prevedere ne prezintă acest proiect.

D. ministru în expunerea sa de motive, lămurește modificările și inovațiunile pe care le-a introdus prin proiectul său, așa că nu cred necesar să revin asupra lor.

Domnilor Senatori,

Comitetul delegaților a făcut următoarele modificări:

La art. 32, alin II, s'a înlocuit cuvântul „decurge” prin cuvântul „curge”.

La art. 37 alin. 3, în loc „de art. 53” s'a pus „art. 51”.

Art. 43 alin. 1, după cuvintele „dacă apelantul principal își retrage” s'a adăogat cuvântul „apelul”.

Iar, la alin II, cuvântul „când” s'a înlocuit cu „dacă”.

La art. 57 la alin. 3, s'a adăogat cuvântul „prin”, adică se va citi „se va pronunța prin hotărîre definitivă”.

În fine la art. 71 s'au înlocuit cuvintele: „pe ziua de 15 Septembrie 1929” prin cuvintele „din ziua promulgării”.

Proiectul de față având meritul nu numai de a ne pune la îndemână un instrument de unificare a intereselor tuturor provinciilor, ne dă posibilitatea de a pune la îndemână justiției — mijlocul de a accelera cu adevărat judecata, în lumina tuturor probelor — de aceea mulțumind d-lui ministru al justiției pentru modul fericit în care a putut cristaliza interesele justițiabililor prin acest proiect de lege, vă rog și pe dv., d-lor senatori, a votă acest proiect de lege cu modificările introduse de comitetul delegaților.

Raportor, AL. BADULESCU.

TABLA DE MATERII

I

Legea Accelerării Judecăților

	Pag.
CAPITOLUL I	
Cuprinsul cererii de chemare în judecată (art. 1—3)	3
CAPITOLUL II	
Intâmpinarea (art. 4—9)	5
CAPITOLUL III	
Infățișări și debateri (art. 10—29).	6
CAPITOLUL IV	
Participarea terților la proces (art. 30—31)	11
CAPITOLUL V	
Despre apel (art. 32—44).	11
CAPITOLUL VI	
Dispoziții comune (art. 44—59).	14
CAPITOLUL VII	
Dispoziții finale și tranzitorii (art. 60—74).	19
II	
Expunerea de motive a legii	25
Avizul Consiliului Legislativ	37
Raportul dela Camera	40
Raportul dela Senat	44